

О. М. Мироненко

Лозанська конференція 1922-23

ЛОЗАННЬСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ 1922-23 Скликана у м. Лозанна (Швейцарія) з метою врегулювання становища на Близькому Сході, зокрема вирішення проблем мирного договору з Туреччиною. Тривала від 20 листопада 1922 до 24 липня 1923 (з перервою від 4 лютого до 22 квітня 1923) за участі Великої Британії, Греції, Італії, Румунії, Франції, Югославії, Японії, США (представлені спостерігачами), з одного боку, і Туреччини – з іншого. Держави [Антанти](#) обмежили участь РСФРР, УСРР, Грузин. Соціаліст. Рад. Респ. (представлені єдиною делегацією), Болгарії обговоренням лише питань про режим чорномор. проток. Конф. відбувалася у напруженій атмосфері, загостреній вбивством 10 травня 1923 заступник голови рос.-укр.-грузин. делегації [В. Воровського](#). Загалом ухвалено Конвенцію про режим чорномор. проток, Лозанн. мирний договір, Заключ. акт і 14 документів з окремих питань (про взаєм. обмін грец. і турец. насел., повернення військовополонених тощо), при цьому більшість рад. пропозицій відхилено. За умовами мирного договору, підписаного учасниками конф. (окрім рад. сторони та Болгарії), Туреччині повернуто Сх. Фракію, Ізмір та деякі ін. тер., відібрані у неї за Севр. договором 1920, однак питання щодо кордонів між Іраком і Туреччиною залишилося відкритим. Конвенція про режим чорномор. проток встановлювала вільний прохід через Босфор і Дарданелли як комерц., так і військ. суден (не ратифіков. СРСР). 1936 її замінила Конвенція про режим проток, вироблена на конф. у м. Монтре (Швейцарія) за участі Австрії, Болгарії, Великої Британії, Греції, Румунії, СРСР, Туреччини, Франції, Югославії та Японії (чинна донині).

Бібліографічний опис:

Лозанська конференція 1922-23 / О. М. Мироненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56195>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).